

Etologie (ANUL III, SEMESTRUL VI)

Nr. credite transferabile 5

Statutul disciplinei

Disciplină de domeniu (obligatorie)

Titular disciplină

Şef lucrări dr. Marius DOLIŞ

Obiectivele disciplinei (curs şi aplicaţii)

Disciplina de Etologie, în conformitate cu programa analitică îşi propune: cunoaşterea modului de viaţă natural al speciilor de interes zootehnic, adaptarea optimă a speciilor la condiţiile de creştere şi exploatare pentru producţii. De asemenea, contribuie la asigurarea bazei teoretice şi practice pentru pregătirea unui bun specialist în domeniul biologiei, pentru asigurarea unui echilibru între speciile de animale crescute şi exploatare pentru producţii, agrement şi speciile de animale din mediul natural, în conformitate cu noile reglementări ale creşterii şi exploatării animalelor în UE.

Conţinutul disciplinei (programa analitică)

Curs (Capitole/subcapitole)
Introducere. Scurt istoric al disciplinei de etologie. Obiectul de studiu şi importanţa etologiei. Metodologia etologică. Obiectivitate.
Metodele de studiu utilizate de etologie. Observare şi descriere. Etograma. Analiza cauzală. Studiul ontogenezei comportamentului. Studiul valorii de supravieţuire a comportamentului. Studiul filogenezei comportamentului.
Clasificarea tipurilor de comportament. Clasificarea după criteriul cauzal. Clasificarea după criteriul funcţional. Clasificarea după criteriul istoric. Clasificarea după criteriul informaţional. Clasificarea după criteriul ecologic.
Cauzalitatea comportamentului. Cauzalitatea externă. Mediu extern, mediu eficient, stimuli. Clasificarea stimulilor (potenţiali, efectivi, semnificativi, cheie). Mecanismul declanşator înnăscut. Mecanismul declanşator dobândit. Cauzalitatea internă sau spontaneitatea comportamentului. Evidenţa indirectă a spontaneităţii comportamentului. Evidenţa directă a spontaneităţii comportamentului.
Sisteme motivaţionale (de hrănire, al ingestiei de apă, al defecării, al urinării, sexual, al somnului).
Organizarea comportamentului. Instinctul. Instinct şi act instinctiv. Mecanisme de explorare a informaţiei pe termen scurt. Analiza orientării în funcţie de mecanismele de control.
Programe genetice comportamentale. Experienţa de privare. Modificarea şi modificarea adaptativă. învăţarea. Memoria. Forme de învăţare.

Tipuri comportamentale. Comportamentul de hrănire. Comportamentul de selecție și exploatare a mediului. Comunicarea. Comportamentul reproducător. Comportamentul agresiv. Natura și formele de manifestare ale agresivității animale.

Lucrări practice

Particularități comportamentale la taurine. Studii de comportament și etograma la taurine.

Particularități comportamentale la cabaline. Studii de comportament și etograma la cabaline.

Particularități comportamentale la suine. Studii de comportament și etograma la suine.

Particularități comportamentale la ovine. Studii de comportament și etograma la ovine.

Particularități comportamentale la caprine. Studii de comportament și etograma la caprine.

Particularități comportamentale la păsări. Studii de comportament și etograma la păsări.

Particularități comportamentale la pisică. Studii de comportament și etograma la pisică.

Particularități comportamentale la câine. Studii de comportament și etograma la câine.

Particularități comportamentale la iepuri. Studii de comportament și etograma la iepuri.

Particularități comportamentale la animalele de blană. Studii de comportament și etograma la animalele de blană.

Bibliografie

Cenzbraun M.N. (1978) – Comportamentul animalelor. Ed. Didactică și pedagogică, București.

Cociu M. (2000) – Etologie – Comportamentul animalelor, Ed. All, București.

Cociu M., Cociu Maria (1982) – Tainele comportamentului animal, Ed. Albatros București.

Coman, Podoleanu L., Gașpar C. (2003) – Etologie și etiopatologie, Ed. Tehnopress, Iași.

Gavrilaș Angela, Doliș M. (2006) – Ecologie și protecția mediului. Ed. Alfa, Iași.

Kolb E. (1981) – Despre viața și comportamentul animalelor domestice. Ed. Ceres, București.

Nicolae M., Florica D. (1983) – Ce este instinctul? Ed. Științifică și enciclopedică, București.

Opriș T. (1997) – Zoologia. Ed. Univers enciclopedic, București.

Sârbu Alina, Coman I. (2007) – Aprecierea bunăstării animalelor prin intermediul etologiei aplicate. Ed. Ass, Iași.

Evaluare finală

Forme de evaluare	Modalități de evaluare	Procent din nota finală
-------------------	------------------------	-------------------------

Examen	Evaluare orală	60%
Aprecierea activității în timpul semestrului	Evaluare orală în timpul semestrului, teste de verificare, colocviu de laborator.	40%

Persoana de contact

Șef lucrări dr. Marius Dolis

Facultatea de Zootehnie - USAMV Iași

Aleea Mihail Sadoveanu nr. 8, Iași, 700490, România

Telefon/ fax: 0040 232 407595

E-mail: mariusdolis@yahoo.com